

A KISZ VII. kongresszusára való szervezeti felkészülés az alapszervezetek vezetőségeinek újjáválasztásával kezdődik. Szegeden 469 alapszervezetben 17 709 KISZ-es választ új vezetőséget ezekben a hetekben. Eddig körülbelül 110 alapszervezet esett túl a választásokon. A tapasztalat szerint jó politikai munka előzte meg csaknem mindenütt ezt a fontos eseményt. A jelölő bizottságok — amelyek az ifjúsági szövetségben most alakulnak meg először — felkeresték a KISZ-tagokat, s megtudakolták tőlük, kiket látnának legszívesebben a vezetőségekben. A beszámoló a politikai-gazdasági tevékenység mellett legtöbbször a szabad idő hasznos eltöltésének problémáival foglalkoznak. S ez talán nem is véletlen. Sok tennivaló van még ebben.

A Fiatalok Fórumának mai összeállítása két alapszervezeti vezetőségválasztásról számol be. Nemcsak olvasmányul — tanulságként is.

FIATALOK Fóruma

Szerb gyerekek magyar nyelvleckéken

A zentai Petőfi Sándor elemi iskolában két fiatal magyar-szerb szakos tanár, Varga Erzsébet és Evtovics Mária azt a megtisztelő és egyúttal csöppet sem könnyű feladatot kapta, hogy nem kötelező órákon tanítsa meg a kényelvű iskola diákjait Petőfi, Arany, József Attila és Kosztolányi nyelvére, azaz magyarul. Az igazgatói utasítás nem érte váratlanul a pályakezdő tanárokat, hiszen tudták, iskolájukban (s a velük egyazon épületben működő Stevan Sremac elemiben) ezt a munkát nem elkezdni, hanem tulajdonképpen folytatni kell. Lelkesen, ügyszerezzel, leleményesen, mivel a vállalkozás sikere, az 1963-ban megkezdett kísérlet eredményessége rajtuk múlik.

Rögtönzött műfordítások

Hetente két óra

A szülők odaadó támogatásának és megértésének, nem kevésbé pedig a gyerekek érdeklődésének tulajdonítható, hogy a szerb felsős tagozatokon ebben a tanévben is nyolcvanötven jelentkezők a magyar órákra, vagyis körülbelül annyian, mint az előző években. És a két tanár, egymás közt felosztva az órákat, hozzájárult a munkához. Kezdetben elég sok szorongással, bátortalanul, később aztán mind nagyobb főlészabadsággal, kedvvel, ötletességgel. Ma már ott tartanak, hogy a heti két magyar órán sohasem szegik meg az arany szabályt mely szerint az órákat mindig érdekessé, hangulatosá, színessé kell tenni.

Közvetlenül, játékosan

A hangulat, a kötetlenség, a játékoság érdekében — mondja Evtovics Mária — mindent elkövetünk. Meséket olvasunk, diafilmeket nézünk, a táblán rajzolunk, a flanellografron megelevenítjük a történeteket, és igen gyakran hanglemezeket is hallgatunk. Főként a Magyar líra gyöngyszemei című lemezeket kedvelik a gyerekek, valósággal csüggnek a verseken... Az utóbbi időben sikeresen használjuk fel a Jó Pajtást és a magyarul megjelent képregényeket is. Érdekes, a Jó Pajtásban megjelent meséket, elbeszéléseket, verseket és tudósításokat annyira szeretik a gyerekek, hogy már nem akarom őket költségre venni, egy-egy tagozaton tizen-

egynéhányan is megveszik a lapot.

— Az órák mozgalmasságát, a beszédhelyzetek plasztikus érzékeltetését célozza az alkalmi babjáték és a különféle jelenetek begyakorlása, kivitelezése is. Persze az igazat megvallva nem könnyű dolog a játékoság kedvéért az embernek örökké produkálnia magát. Különösképp azért, mert közben egy pillanatra sem téveszthetjük szem elől, hogy pedagógusok vagyunk. A mértékre, a módszerre, a fegyelmezésre folyton ügyelnünk kell.

— A magyartanítást — veszi át a szót Varga Erzsébet — énekléssel, fordítással és természetjárással is egybekezdjük. Legtöbbször is a Tiszaparton és a Népkertben voltunk megfigyelésen, szövegűjtésen. A tárgyragot például — a gyerekek tudta nélkül — úgy sajátítottam el, hogy egymást kérdeztünk, ki mit lát. És alig néhány helyesbítéstől eltekintve ki-ki sorolta: hidat, fát hajót, padot, füvet. A VII. a-ban nemrég a fordítás szerzett kellemes perceket. József Attila: De szeretnék gazdag lenni című fiatalkori szonettjét ültették át a gyerekek szerb-horvátúra és néhány egészen kiváló, szinte költői fordítás született. Általában megfigyeltem, hogy a jelesebb magyar írók, költők élete, munkássága lekötötte a figyelmüket. Ezt szeretik. Aki tud valamit, alig győzi kívánni, hogy feleljen.

— Hogy végeztünk-e már tudásfelmérést? Hivatalosan még nem — mondják mindketten —, de megállapítottuk, hogy kis híján mindegyik diákunk folyékonyan olvas, ír magyarul, noha nem ért minden szót. Az V. a-ban például harminc gyerek közül huszonhét nagyon szépen halad. Ha az is módjukban állna, hogy különböző felkészültségű gyerekekkel külön-külön vagy pedig (az osztályoktól függetlenül) azonos képességűekkel egyszerre foglalkozhatnánk, akkor az eredmény még számottevőbb lenne.

Szűcs Imre

Már tovább kell nézni

Jó taggyűlés volt. Senki sem jött elő egyéni siránkokkal, aki szót kért, volt mondanivalója. A vita első felszólalója, Perjési József már ezzel kezdte:

— Építő kritikára van szükség. — Majd így folytatta: — Nálunk a KISZ csoportok eddig gyengén dolgoztak. Erdemes tanulni a Komszomoltól. A Szovjetunióban azt tapasztaltam, hogy a sejtek igen aktív munkát végeznek. Ha a KISZ-csoportok vezetői többet törődnek feladataikkal, nagyobb lenne az ifjúsági szövetség tekintélye is a vállalatnál.

A kábelgyár csütörtöki vezetőségválasztó taggyűlése a helyszínen. Menetközben informálódok két mögöttem ülő kislánnyal. Ők sugják, hogy néhány évvel ezelőtt KISZ-szervezet volt csak az üzemben, KISZ-élet nem. Alig ismerték egymást a fiatalok. A lelépő vezetőségnek sok érdeme van, de már tovább kell nézni, hiszen mind messzebb vannak a gyáralapítás nehéz éveit.

Pedig eddig sem dolgoztak rosszul a kábelgyári fia-



nyilvánvaló, hogy itt más-ként kapnak hangot és hangsúlyt ezek a kérdések.

— Mint az alapszervezet új tagja mondom el véleményemet — szólalt fel Kálló Gábor. — A Radnóti Gimnáziumban végeztem, bizony — ott más a KISZ-élet! Itt még kulturális jellegű megmozdulással alig találkozom: vagy szeminárium van vagy klubest. Például szellemi vetélkedő csak egyetlen egyszer volt.

— Mi fiatalok nem szeretjük, ha oktatnak bennünket — mondta Szilasi László, s nagy derűvel fogadta tréfás megállapítását. — Persze jól tudom, hogy szükség van a politikai ismeretek továbbfejlesztésére, de én az előadásoknál alkalmasabbnak látom a vitaesteket, ahol egy jól felkészült vitavezető irányításával szabadon elbeszélgethetünk minden fontos kérdésről, akár a gazdasági irányítási rendszer reformjáról, akár a vietnami helyzetről.

A kábelgyári KISZ-szervezet létszáma a közelmúltban csaknem a korábbiak kétszeresére nőtt, s most meghaladja a 140 főt. Tekintve a gyár további fejlődését, mégis figyelmezte-

tő Szilasi László megjegyzése:

— Nincs propagandája a KISZ-nek. En is szinte „romantikus” körülmények között kerültem az alapszervezetbe. Senki sem szól, senki sem hívott. Sok fiatal dolgozik a gyárban, nagyobb létszáma is lehetne szervezetünknek!

Igy vetettek számot az eddig végzett munkával, így tüzték ki az újabb feladatokat maguk elé a taggyűlés résztvevői. S odafigyelt rájuk, elismeréssel, bírálat-tal, jótanácsal látta őket a pártszervezet is. Felszó-lalt Oskó Lajosné, a csúcs-vezetőség titkára, s Láng Kálmán, a II. pártalapszervezet titkára is. Ő különö-sen az új KISZ-titkárnak jelölt Bükki József, s a vezetőségbe jelölt Bodrogi Borbála esztergályos tanuló jó munkájáról beszélt. Karnot Györgyné, az szb-titkár a szakszervezet anyagi támogatását ajánlotta fel, a közeljövőben megnyíló ifjúsági klubhoz. S írnám szívesen azt is, mit mondtak a gyár jelenlévő gazdasági vezetői, de sajnos nem tehetem: senki sem jött el közülük.

A beszámoló, a vita után



(Somogyiné felv.)

Perjési József:

„Építő kritikára van szükség”

titkos választással megszületett a kábelgyár KISZ-alapszervezetének új vezetősége. Ahogy Láng Kálmán mondta: „Nincsenek irigylesre méltó helyzetben.” Sok a tennivaló, de azért féltetni nem kell őket. Lelkes, jóakarú, munkára kész fiatalok sorakoznak fel mögöttük, s együttes erővel majdesak legyűrjék az akadályokat.

Fehér Kálmán

Folytatódik a beszámoló

Közgazdasági technikum, statisztikai tagozat, I/a — olvasom a fehér ajtón. Bent ünnepélyes csend, 14-en éppen most kapták meg a KISZ-tagkönyveket. A napirend szerint az első osztály rövidesen megválasztja új diákvezetőit.

— Több mint 7 ezer forintunk van, a tavalyi konzervgyári kerestetünkhöz még ezer forintot takarékoskodtunk össze. Látjátok, jól állunk anyagilag, biztos sikerül összehozni a kirándulást.

— A lányaink gyorsabban futottak a mezei versenyen, másodikok lettek. Mi fiúk a kézilabdában hoztuk helyre a csorbát, jól szerepelt a csapat.

— Hangulatos volt a klubdelután, azt hiszem érdemes volt eljönni. Kár, hogy a fiúk közül kevesen jöttek el a tárlatlatogatásokra, szeretném, ha jövőre rájuk is számíthatnánk.

— Úgy érzem, kivételt teszünk a vagány srác meg a jópofa fiú javára. Szerintem alaposabban meg kell ismerni valakit. A jó tanulás, a becsületesség előbbrevaló tulajdonság. Még valami: a kollégisták barátkozzanak a szegediekkel, a szünetekben ne legyen külön csoportosulás a folyosón. Az osztály tartson össze, mert így többet érhetünk el a tanulásban meg az életben is.

A 18 fiú és 15 lány összel ismerte meg egymást, akkor kerültek az általánosból a középiskolába. Magukkal hozott jellemzés — ahogy ők mondják — a poggyászuk alapján jelölték ki vezetőiket. Most más a helyzet, egyéves tapasztalatok alapján

teszik mérlegre Mózes Fabiola KISZ-titkár, Szeder Sarolta kultúrfelelős, Keresztes Péter gazdasági felelős és a többiek munkáját.

A gondos beszámolókból az is kiderült, érdemes volt-e őket a bizalommal illetni? Az első szavak Rózsa Klárié és Komár Iréné. Vitatkoznak a KISZ-titkárral:

„Hogy a vidékiek ne barátkoznának a szegediekkel? Ez nem igaz!” Kónya Piroska hozzáteszi: „Lehet, hogy mindannyian túlérzékenyek vagyunk, de ha azt kívánjátok, én elmondhatom: mindenkit barátomnak érzek.”

„A feszültség közös helyeslésben oldódik fel. Mindenki körülbelül ugyanazt mondja: „Igy a jó, így legyen.”

Nevek kerülnek a táblára, lassan két vezetőségre való is. Az elkészült listán — ahogy a demokrácia törvényei előírják — titkos szavazással újból megválasztják Mózes Fabiolát KISZ-titkárnak és Keresztes Pétert az „osztály főkönyvelőjének”. Ők mindenki meglepedésére dolgoztak. Az újjak fölött meg vitatkoznak. S végül eldönt, hogy ki a jobb tanuló, segítőkészebb tanuló. Rózsa Klári, Jeszenszky Dora, Rocskov János és Bubori Magdolna így győz a „kis” választáson.

A hivatalos napirendnek vége van, de senki sem indul haza az osztályból. Folytatódik a „beszámoló”: hova menjünk kirándulni, dolgozzunk-e együtt a nyáron. Az új vezetőség „hivatalba” lépett.

Matkó István



Kálló Gábor:

„Mint az alapszervezet új tagja mondom el véleményemet”

talok. Filó Béláné a vezetőség beszámolójában elmondta, hogy sikeres volt a védnökségvállalás a Schwits-kábelek gyártása felett, és éppen ezért újabban a szakmunkás képzésre terjesztették ki a védnökséget. Résztvettek a társadalmi munkacsoportokban és a termelési versenyekben is. Különösen a Bánki Donát nevével viselő műszaki kollektíva végzett kiemelkedő munkát — a szocialista brigád cím várományosa —, de az üzemben dolgozó 21 munkacsapatban még körülbelül 50 fiatal versenyre eredményesen.

— A műanyagüzem fiataljai vállalták — egészítette ki a beszámoló Kánizs Zoltán —, hogy hétfőn reggelként egy órával korábban bejönnek a gyárba s felfűtik a gépeket, hogy munkakezdekor nyomban dolgozni lehessen velük. És a felajánlást teljesítjük is.

Látszólag talán kevesebb szó esett a KISZ-szervezet politikai jellegű munkájáról. De ez valóban csak látszat:

Magyar műemlékvédelem

Az Országos Műemléki Felügyelőség kiadványai sorozatában, az Akadémiai Kiadó rendkívül igényes gondozásában *gyűjteményes tanulmánykötet* jelent meg. Ebben az 1961–62-es esztendő műemlékvédelméről kapunk érdekes jelentéseket, ezenkívül két elvi jellegű műemlékvédelmi tanulmányt. A kötetben az fog meg leginkább, hogy aránylag szerény összeggel — éves átlagban mintegy huszonöt millió forint — mennyit mindent tudtak és tudnak megmenteni és szakszerűen felújítani régi építményeink remekéből és az ország teljes területén.

Az 1961. és 1962. év nagyobb műemléki munkálatai közül csak néhány, találmára kiragadva: A ráckevei kastély, a ráckevei hájómalom, a sárospataki várkastély, a sátoraljaújhelyi kollegium, a várgesztesi vár, a soproni Fabriczius-ház, a pamponhalmi bencés kolostor részleges, vagy teljes rekonstrukciója és azt megelőző régészeti feltárása. Ezeken kívül még tucatnyi várom.

egyházi épület, kastély és kúria falai között dolgoztak műemlékeink és nemcsak a kőműves munkák folytak, de a kőszobrász-restaurátorok és a falkép-helyreállítók is nagy iramban dolgoztak: így számos középkori és barokk templomi freskót mentettek meg a pusztulástól, valamint nagy művészeti és történeti értékű sírleleteket és faragott homlokzatot.

Ezekben az években kezdődött meg a népi műemlékek megmentésére irányuló rendszerebb munka is és ennek eredménye a szentendrei szkanzen tervezete. Ebben a sajátos műemléki együttesben kapnak majd helyet az ország egész területéről áttelepített népi épületek.

Nagy kár, hogy a könyv értékes beszámolója csak az évnvi késséssel jelent meg. Pedig, ami nálunk műemlék helyreállításokban történik, nemzetközi viszonylatban is kiemelkedően példamutató az állam és a szakemberek mintaszere együttműködése folytán.

D. E.